

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXV. Št. 2.
Kranj, 11. januarja 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Odkrita beseda

Sele ob prevratu smo se zavedli, kako mačehovsko je z nami postopala avstrijska uprava. Bili smo kulturno in gospodarsko prebujen narod. Imeli pa nismo nobene lastne, vsaj ne pomembne industrije. Vsa pomembnejša industrija je bila v rokah tujerodnih elementov. V kolikor je avstrijska uprava sploh dopuščala industrializacijo pri nas, v toliko se je širil vpliv tujerodnih elementov.

Razumljivo je, da smo hoteli ob prevratu vsa tuja podjetja nacionalizirati. Stvar se ni posrečila, ker je naša stranka zaradi takratnih političnih zmed (komunistično in demagogo-kmečko gibanje) izgubila vajeti in so na odločilna mesta prišli špekulativni in nezreli ljudje, ki so za judežve groše prodali interese slovenskega naroda.

Ko je naša stranka prišla zopet na površje, se je morala z golimi rokami boriti za gospodarsko in kulturno svobodo svojega naroda. Prebroditi je morala mnoge krize ter doprinešti ogromno trpljenje in žrtve. Takrat smo spoznali, da se velike dobrine naroda pridobivajo po večini le s trpljenjem in žrtvami. Narodova zavest se je dvignila in pojeklenila. Krize so ga usposobile za samostojno gospodarsko in kulturno življenje.

Med tem se je ustvarjala poleg stare tujerodne še mlada posebno tekstilna industrija, ki je po nekaterih začetnih in nezrelih uspehih domačega po večini prešla v roke tujerodnega kapitala. Ta tujerodna industrija je privabila tujerodne mojstre in „strokovnjake“ vsake vrste. S svojim denarjem, gospodarsko močjo in tujerodnim elementom je začela vplivati na naše narodno življenje. Ti vplivi so se vsesavali kakor klopi v naše narodno telo. Mnogokje je tujerodna industrija dobila celo ambicijo, da s svojim vplivom, pa tudi s svojim denarjem razdvaja naše vrste in sama zavlada nad nami.

Prvi občutljivi pojav naše odvisnosti od tuje industrije smo doživeli ob štrajku 1936, ko je tuja industrija s posredovanjem tujih držav zahtevala od naše uprave, da naj izžene delavstvo iz tovarn.

Nam ni preostalo drugega, da na eni strani skušamo počasi ustvarjati svojo lastno industrijo, vzgajati čim več domačih strokovnjakov ter z žrtvami, samozatajevanjem in nesebičnostjo odvratači poguben vpliv tujerodnega kapitala.

Drug kvaren vpliv tujegega kapitala smo opazili v stremljenju, da se tuji kapital preseli vsaj formalno dalje na jug. Za preselitev ni nobenih stvarnih razlogov. Če bi obstojali kakšni stvarni razlogi, bi taka stremjenja zapazili tudi pri domačih podjetjih. Res je, da ima strah velike oči in da se mnogi tuji boje kakih zunanje političnih presenečenj. Kdor ljubi slovensko zemljo, se tega ne boji. Zdi pa se nam, da so tudi takšni razlogi igra. Važno vlogo, ker se je s temi pretinjami in grozjenjami hotelo pritiskati na nas, da smo nasproti njim še bolj obzirni, poslušni ali morda celo hlapevski in da jim ne bi bilo treba tega dati, kar so po pisanem in nepisanem zakonu dolžni odstopiti.

Ko se je vidno pričela pripravljati nova svetovna vojna, so razni inozemci, ki so se sicer čutili vzvišene nad nami, nenadoma začutili potrebo po našem občanstvu in državljanstvu. Naša narodna samoobramba je zahtevala, da smo previdni in da ne dajemo sami orožja v roke ljudem, ki omogočajo in razširjajo tujerodni vpliv. Ako bi hoteli pomagati na noge našemu domačemu človeku, potem nismo smeli dopuščati, da bi ostali razni „strokovnjaki“ iz tujine stalno pri nas in izpodrivali naše domače strokovne moči. Gre tudi za kruh našega domačega človeka. Ta so ravnale občine zelo različno: nekatere niso imele pred očmi bodočnosti in so brez izbire sprejemale v svojo sredo tuje elemente, druge so se zavedale nevarnosti in so se branile z odklanjanjem zagotovil domovinstva. Te pa so doživljale razočaranja, ki naši narodni zavednosti in disciplini niso v čast.

Banovinske ceste v okolici Kranja pred ureditvijo

Javna gradbena delavnost je bila v preteklem letu na precejšnji višini. Celo leto je potekalo v znamenju preureditve državne ceste skozi mesto. Vendar to največje delo ni bilo edino javno delo. Tudi banovinska cestna uprava je krepko zastavila lopato za ureditev cest, ki prihajajo v Kranj.

Na severnem delu mesta je banska uprava v svoji režiji pričela urejevati

banovinsko cesto iz Kraja proti Kokrici.

Ta cesta se odcepi od Jezerske ceste pred Majdičevo hišo. Režijska uprava je to cesto, ki se nahaja do Velikega hriba pri Kokrici v mestnem območju, razširila na širino 7 m, izravnala najhujše višinske razlike ter cesto tudi v njeni smeri še dokaj ugodno preuredila. Pričakovati je bilo, da bo cesta izravnana od sokolskega telovadišča do Velikega hriba v ravno črto, vendar so vsi napori pred začetkom del za ugoden nakup zemljišč propadli, ker so cestni mejaši postavljali pretrane zahteve in je bila režijska uprava vezana na omejena denarna sredstva. Tako je torej propadla najugodnejša rešitev regulacije, lahko rečemo, za vedno. Zagovarjati bi se dalo sedanjo izvedbo s tem, da je ta cesta v prometnem oziru postranskega pomena. To načelo je privzela tudi režijska uprava, ki je uporabila obstoječo cesto v celoti ter tako zmanjšala stroške za odkup zemljišč. V prometnem oziru je nova cesta preurejena z ozirom na vse zahteve prometa, škoda je samo v tem, da se ne bo dalo regulacije mesta v tem okolju izvesti smotno in lepo kakor po prvotnem načrtu. Ob takih prilikah pride na dan ves egoizem lastnikov zemljišč, ki mislijo povsod le na svojo osebno korist, javno dobro pa jim je deveta briga.

Režijska uprava namerava napraviti to cesto brezplašno ter je že v prejšnjem letu začela z asfaltiranjem. Zaradi stalnega slabega vremena in drugih ovir pa se prva etapa ni posrečila.

Plast eruptivnega gramoza, ki je bila zalita z asfaltom, ni v celoti zdržala močno mešanega prometa t. j. prometa vozil z živinsko vprego in motornih vozil ter je na nekaterih mestih popustila. Dolgotrajno jesensko deževje je oviralo gradbeno vodstvo, da ni moglo prve plasti zaliti z drugo asfaltno prevleko, ki bi zaprla cestišče pred pronicanjem vode. Pred nastopom zime je bila prvá plast zavarovana z eruptivnim peskom tako, da se škoda na cestišču ni mogla povečati. Upati je, da bodo letos pri nadaljevanju del nedostaki odstranjeni in bo tako Kranj pridobil nov odsek modernizirane brezprašne proge.

Gradilo pa se je tudi na južnem delu mesta na banovinski cesti iz Hrastij preko Čirčič do državnega mostu preko Save in sicer na dveh mestih. Najpomembnejše delo je

zgradba novega železobetonskega mostu preko Kokre v Lajhu.

O tem mostu je v „Gorenjcu“ izšlo že več poročil, zato o tej zgradbi podrobno ne bomo razpravljali. Omeniti bi bilo le, kako daleč so gradbena dela napredovala. Zanimivo je, da so desnobrežni opornik mostu letos takoj po novem letu zabetonirali, temperatura se je dvignila ter je gradbeno podjetje, ki gradi most, izkoristilo vreme in dovršilo levi in desni opornik tako, da je sedaj glavno delo napravljeno. Visoka voda, ki nastopa spomladi ne bo mogla več napraviti škode ter bo mogoče most dovršiti v predvidenem roku t. j. do konca junija letos. Podjetnik skuša sedaj pozimi nadoknadi zamujeni čas poleti in jeseni lanskega leta, ko mu je vreme stalno nagajalo ter mu je visoka voda Kokre ponovno zaila gradbeno jame za opornike. Nadaljuje se tudi s postavljanjem odra in opaža za betonski obok. Nasip pred „Tezo“ je tudi že skoraj izgotovljen tako, da se v grobem že danes opazi smer in oblika novega mostu in s tem celotna preložitve in ureditev tega tako nevarnega ovinka.

Povsem jasno je, da imamo vsi interes, da vsak podjetnik, ki biva v naši državi in ima svoje imetje v naši državi, postane naš državljan in prevzame ne samo državljske pravice, ampak tudi državljske dolžnosti. Če postanejo državljeni, preide nanje posebno dolžnost, da ne omogočajo neposredno zaposlitev tujerodnih elementov in tujerodnega vpliva. To je pač najmanj, kar smo kot člani narodne skupnosti dolžni zahtevati od vsakega podjetnika. Živimo v kritičnih časih, ko državna oblast sama ne more v zadostni meri vršiti teh nalog. Zato smo mi sami poklicani, da ščitimo naše narodne in državljske interese.

Tu spregovorimo odkrito besedo. Teško nam je o teh stvareh pisati, ker moramo pisati o naši lastni narodni nezavednosti, nedisciplini in sramoti. Spregovoriti pa moramo, ker nas veže tudi dolžnost, da pravilno informiramo vso našo narodno javnost. Če tega dosežaj v zadostni meri nismo storili, smo tudi mi, četudi nehoti, sokrivi žalostnih primerov, ki so se dogodili v vprašanju državljanstva inozemcev.

Ko je neka občina hotela doseči pri vprašanju državljanstva spremembo smeri v večjem podjetju tako v narodnem kot kulturnem in socialnem pogledu, ji je neka druga občina padla v hrbet. V zavesti, da je naš narod discipliniran in narodno zaveden, so se tisti, ki so imeli pri tem osebne interese, izmislili in pripovedovali občinskim odbornikom, da prva občina zaradi tega ni dala zagotovila podjetniku, ker ni podjetnik hotel dati 200.000.— din. Da bi intriga še bolj držala, so trdili, da podjetnik itak lahko dobi zagotovilo kake občine v južnih krajih ter da je pripravljen prostovoljno plačati večje zneske za šolo in druge kulturne namene. Niso pa povedali, da tuji državljeni morejo pridobiti državljanstvo po redni poti le pod pogojem, če jim je domača ob-

čina zagotovila sprejem v domovinsko zvezo. Po izjemni poti je brez zagotovila domače občine mogoče pridobiti državljanstvo le po odločbi ministrskega sveta. Jasno pa je, da so vsa taka izredna državljanstva izpostavljena reviziji v času, ki bo sedanjemu gotovo sledil. Kljub triumfu nekaterih osebno interesiranih oseb, pa je tudi po pridobitvi državljanstva ostal v podjetju isti sistem in isti tuji strokovnjaki. Ali bo tistih nekaj grošev odtehtalo vso škodo, ki jo imamo na svojem narodnem telesu? Ne gre tu za osebna vprašanja, ampak za stvar. Če bodo naše vrstice pripomogle k temu, da se zaželeno spremeni, bomo tudi mi zadovoljni.

Privoščimo vsaki naši občini, če je vsled neresničnih informacij pri zagotovitvi domovinstva kakemu podjetniku ali ravnatelju posebno, če je slovenske krvi, pridobila tudi nekaj gmotnih koristi. To je vse v redu v podjetjih, ki seme skušajo izločiti narodno nam nasprotno elemente in ki se tudi sicer prizadevajo doseči soglasje z našimi narodnimi in državnimi interesi. Če se tudi v teh slučajih nekaterim zljubi sejeti med naš narod nomenoma izmišljene novice, kakor da je domača občina preveč zahtevala (menda 200.000.— din) in delati razdor ter sejati nezaupanje med nami, zato bodo že oni sami odgovarjali, ker ljudska sodba ne bo izostala.

V zadnjem času pa se je pripetil primer, ki nam posebno silo pero v roke. Mojster, ki nima dovoljenja za bivanje v naši državi in katerega bi se pri količkaj dobri volji moglo vsaj v doglednem času nadomestiti z domačim strokovnjakom, ter dosega državljanstva pomeni izključitev vsaj enega našega domačega človeka, če že ne cele skupine ljudi, od zaslužka in napredka, je bil odklonjen v Kranju popolnoma upravičeno. Za borih 5000 din, ki bodo skopneli kakor sneg, pa je neka podeželska občina dala njemu zagotovilo domovinstva. S

Na isti cestni progi od Mlekarskega zavoda v Čirčičah dalje proti Hrastju pa je kranjski cestni odbor začel pretekle jesen preložitve ceste večjega obsega. Banovinska cesta se od Mlekarskega zavoda pa do gozda pred vasjo Hrastje t. j. do mestne občinske meje vije z malimi in večjimi ovinki, tako da je v prometnem oziru zlasti v slabem vremenu skrajno neugodna, čeprav poteka po ravnem svetu. Načrte za to preložitve je imel cestni odbor pripravljene že pred tremi leti, vendar ni bilo sredstev, da bi se moglo pričeti z delom. Za to regulacijo se je potegoval tudi g. senator Brodar ter so bili na njegovo pobudo načrti pripravljani.

Cestni odbor je pričel z delom malo dalje od občinske meje v začetku gozda, kjer je prerezan prvi nepregledni ovinek. Od gozda dalje proti Kranju se drži nova cesta staze, samo da so višine ceste izravnane in so odstranjeni vsi protipadci. Obstoječo cesto je bilo treba ponekod za 70 cm poglobiti, kar je bilo zaradi stalnega prometa in slabega vremena zelo nevhvaležno delo. Od zadnje skupine hiš pa zavije cesta v lahkem loku na njive ter poteka nadalje v ravni črti za transformatorjem in Grmovo trgovino ter preide pri največjem objektu Mlekarskega zavoda na staro cesto. Lansko jesen je bilo zgrajenih ca 800 m, tako da preostane samo še ca 330 m. Na novo cesto v preloženih odsekih ni bilo mogoče usmeriti prometa, ker je mraz onemogočil valjanja cestišča, čeprav je bil ves potreben gradbeni material že na mestu.

Ta preložitve ceste je tudi v regulacijskem oziru tega okolja velikega pomena. Mestna občina je že prej na podlagi načrta ceste podeljevala gradbena dovoljenja za nove hiše in je bilo zgrajeno ob trasi že nekaj hiš, ki niso imele pravega dostopa do ceste. Ker je svet v Čirčičah v razmerju s severno in vzhodno okolico Kranja mnogo cenejši, gradijo v Čirčičah večinoma manj premožni ljudje in

tem je dala ta slovenska občina tujcu, ki vrh tega ni noben Slovan, možnost, da sam z vso svojo rodbino in z vsem svojim vplivom ter položajem izpodriva domače moči ter veča in širi nenarodni vpliv v naši sredini. Če bi občina izračunala, koliko narodnega premoženja je s tem pokopanega, bi že račun pokazal, da se ne splača delati takih kupčij. Če bi ji pa kdo predločil, da je s tem oškodovala svoje lastne občane, ki imajo interes, da dobijo službe, bi verjetno z gnusom zavrnila tako prošnjo. Če bi pa se občinski odbor informiral, da gre za važne narodne in državne interese, bi se pač ne dobilo nobenega občinskega odbornika, ki bi glasoval proti narodnemu in državnemu interesu. V Kranju se je sicer dobil eden, vendar je to še razumljivo, ker se v Kranju javljajo že močni službeni in rodbinski odnosi. Ne bi bilo pa to razumljivo za občino, kjer takih odnosov ni, zato odkrito povemo, da to obsojamo.

Mi smo vedno šteli slabšega pred močnejšim. Pri tem pa smo vedno upoštevali resnične pravice močnejšega. Vedno smo bili obzirni do vseh tujerodnih podjetij in smo jim hvaležni za dobrine, ki jih ta podjetja ustvarjajo za našo skupnost. Ni pa naš namen, da kogar koli odbijamo. Nasprotno želimo, da se tudi tuja podjetja pri nas svobodno razvijajo, seveda v mejah naših narodnih in državnih koristi. Te meje pa gospodarskim interesom ne škodujejo, ampak nasprotno ustvarjajo trajne pogoje za uspešno in složno sodelovanje.

Če smo izrekli to odkrito besedo, smo imeli le namen stvari dati resnični in pravi obraz, ni pa bil naš namen, kogar koli napadati ali celo žaliti. Mi nočemo nobenih osebnih razračunavanj, ampak hočemo le pravilne enotne in složne smeri v vseh narodnih in državnih osnovnih vprašanjih. Le v slogi bomo obdržali svojo neodvisnost in svobodo.

GORICE

Kultura naših nasprotnikov.

Prejeli smo od Bidovca Franca iz Sr. vasi pri Golniku s prošnjo za objavo naslednj sklej, sodišča:

„Obtoženi Bidovec Franc, p. d. Bohinjčev, sin Jožeta in Helene roj. Brejc, rojen 9. 3. 1914 v Srednji vasi, občina Golnik, r. k. vere, samski, pos. sin, stanujoč v Srednji vasi št. 3, nekaznovan, je kriv, da je v novembru leta 1938 poslal na uredništvo v Kranju izhajajočega tednika „Gorenjec“ za objavo članek iz Goric, pod zaglavjem „Kultura naših nasprotnikov“, v katerem je zas. tožitelju Alojziju Zeleznyu kot duhovniku, oziroma domačemu župniku očital, da vrši „veliko propagandno delo nasprotnikov katoliške prosvetne organizacije „Fantovskega odseka“ in se je pojavil s svojim gnusnim delom s tem, da je prejšnjo nedeljo v opoldanskih urah on, kot gospod, ki pripada višji kulturni stopnji, prebral vsebino plakata za prvo prireditev „Fantovskega odseka“ in da je potem njegova roka segla po nesrečnem nedolžnem papirju, vstred česar — je plakat domačega „Fantovskega odseka“, „izginil“; kateri članek je potem list „Gorenjec“ priobčil v svoji številki 46 z dne 18. 11. 1939. (da je torej očital zasebnemu tožitelju (Zeleznyu Alojziju, župniku v Goricah) z namero, da bi ga izpostavil preziranju, kaznivo dejanje in raznašal o njem nekaj neresničnega, kar utegne škodovati njegovi časti in dobremu imenu in je s tem zakrivil prestopok klevete po čl. 52/1. zakona o tisku in se obsodi: po čl. 56/2 zakona o tisku z uporabo §-a 71/5 k. z. na: 600 in 300 din, skupno torej na din 900.— denarne kazni, plačljive v 8 dneh po pravomočnosti sodbe, ki se v primeru neizterljivosti spremeni v 15 dni zapora.

po čl. 62 zakona o tisku: na plačilo odškodnine zasebnemu tožitelju v znesku din 300.—, plačljive v 14 dneh po pravomočnosti sodbe; po čl. 63 zakona o tisku: na objavo dispozitivnega dela te sodbe na lastne stroške, na čelu lista tednika „Gorenjec“, izhajajočega v Kranju in to v prvi številki, ki izide po pravomočnosti sodbe;

po §§-ih 310, 314 k. z. na plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni, ki se izreko za izterljivje „in suspensio, po §-u 314 a k. z. se plačila povprečnine oprosti.“

ker bi sicer na predlog zahtevajočega stranke bila naložena zavezanca denarna globa v znesku 1500 din v korist ubožnega fonda občine Golnik, ali pa zapor 15 dni.

Od 11. do 13. ure: Pridelovanje krompirja in umetna gnojila v današnjem času (kino-predstava).

Na tečaj oz. predavanja so vabljeni vsi gospodarji in gospodinjje, mladeniči in dekleta iz občin okolice Tržiča: Kovor, Križe, Golnik, Sv. Katarina, Sv. Ana itd.

TRŽIC

Skupno združenje obrtnikov v Tržiču obvešča vse članstvo, tudi čevljarje, katerih vajence in vajenke bodo delali pomočniški izpit naj do 18. januarja t. l. dostavijo svoje prošnje, učno pogodbo, potrdilo o trajanju učenja (kolektivno z 20 din.; tiskovine se dobe pri tajništvu združenja) in odhodno sprave strokovne nadaljevalne šole v Tržiču. Enako naj vsi mojstri, ki nameravajo vpisati nove vajence, javijo te do 20. januarja, to pa zaradi tega, da jih bo tajništvo združenja vedelo obvestiti, kdaj se bo vršil uradni vpis vajencev pri združenju.

Obenem obveščamo vse člane in članice, da se vrši začasno poslovanje združenja v prostorih tajnika g. Leopolda Valjavca, Tržič, Blejska cesta 7, dokler ne dobi združenje svoje lastne poslovne prostore. Toliko v vednost. Tajništvo združenja je na razpolago članom vsak dan od 8. do 12 ure dopoldne, razen nedelj in praznikov.

STRAZIŠČE

Športni klub „Savica“ iz Strazišča bo priredil v nedeljo dne 12. t. m. velike sankajske tekme me na progi Pševo — Ošpren. Start točno ob 9. uri v Pševem, zbranje števil pa točno ob 8. uri v gostilni Tepina v Strazišču. Prijavnina znaša za posameznike din 5.— za dvojice pa din 10.—. V dvojicah se bo tekmovalo le, če se prijavi vsaj tri. Za prva mesta lepa praktična darila. Vabljeni tudi nečlani.

ŠKOFJA LOKA

Lepa božičnica. V mestni ubožnici je bila na sveti večer kakor vedno lepo uspela božičnica, pri kateri so bili obdarovani reveži v ubožnici s precej obilnimi darovi. Božičnice so se udeležili poleg drugih tudi, vsi odborniki ubožnega odseka z županom Zihelrom, podžupanom in banknim svetnikom Planino in načelnikom Kromkom na čelu.

Na sveti dan ob treh popoldne pa je Prosvetno društvo priredilo za mladino lepo božično prireditev z recitacijami, deklamacijami, govornim predsednika kaplana g. Goloba in z ljubko božično igrico. Končno pa so vsi dobili lepe božične podobice za spomin na to lepo božičnico.

Na Štefanovo zvečer je bila uprizorjena na Društvenem odru sijajna Milčinskijeva komedija „Matavej Matija“, ki je nadvse sijajno uspela. Velika dvorana je bila veliko premajhna in nekaj desetina ljudi je moralo gledati kar z nove predvorane. Igro so morali v nedeljo ponavljati in je bila tudi to pot dvorana polna.

Namesto venca na grob dr. Korošca. Tudi v Sofji Loku se je nekaj podjetij, zlasti tovarna „Sešir“ odzvalo povabilu gospoda bana, naj namesto venca na grob dr. Korošca rajši darujejo za Zimsko pomoč vsak v svojih občinah. Tako je občina Škofja Loka dobila večjo vsoto denarja, ki jo je razdelila 21. decembra

med štirideset najrevnejših družin v občini. Zneski, ki so jih dobili potrebni, so bili razdeljeni po stvarni potrebi. Obdarovanci so dobili od 50 — 200 din.

Naproseni od mnogih izrekamo v imenu vseh hvaležnih obdarovancev, ki jim je podpora, ki so jo dobili v živilih, pripomogla k boljšim praznikom, vsem darovalcem tišočeri „Bog plačaj!“

Nekateri zasebniki pa so naklonili svoje darave Vincencijevi konferenci. Tako ji je daroval dr. Leo Kocjan, živinozdravnik din 300. Vsem najtoplejša zahvala.

Obdarovanje otrok po šolah. V deški ljudski in dekliški ljudski šoli sta bili prirejeni lepi božičnici z bogatim obdarovanjem revnih otrok. Vsem dobrotnikom se vodstvi obeh šol najtopleje zahvaljujeta.

Delavski obzornik

VABILO.

Delavska zbornica in Ljubljani priredi dne 19. januarja v Kranju celodnevni socialni delavski tečaj, združen z otvoritvijo ekspoziture Delavske zbornice v Kranju.

- Spored: Začetek ob 9. uri.
 - 1. Slovenske delavske organizacije.
 - 2. Napisana pravica delavcev.
 - 3. ZZD na delu za zmago svojega programa pod geslom Bog, stan, narod.
 - Ob 12 do 14 odmor.
 - 4. Delavstvo kranjskega okraja.
 - 5. Delavske socialne ustanove.
 - 6. Trenutno važne naloge.
 - 7. Naloge delavskih zaupnikov.
- Ob 18. slovesna otvoritev ekspoziture Delavske zbornice v Kranju.
- Ker je našemu delavstvu izredno potrebna poglobitev v socialna vprašanja in zakonodajo, udeležbo na tečaju toplo priporočamo.

OBJAVE

RAZGLAS.

Kraljevska banska uprava v Ljubljani je izdala nalog, da se morajo popisati vsi obrtni in industrijski obrati, ki rabijo petrolej bodisi za razsvetljavo bodisi za čiščenje strojev.

Zaradi tega se pozivajo vsi zastopniki obratov odnosno industrijskih podjetij, ki uporabljajo petrolej, da se zglasijo v občinski pisarni v Kranju, da se zamorejo tozadevni seznaniti čim prej napraviti. Pismenih prijav se ne bo moglo upoštevati, ker bodo oziroma bi bile pomanjkljive. Podjetja, ki so svojevčasno že prijavila mesečno potrebo petroleja, morajo svoje prijave obnoviti.

V Novem letu kupujte primerna darila

KR. DVOR. B. RANGUS KRAJ

JUVELIR IN DOBAVITELJ

PODLJUBNIŠKI:

H R I B A R

15 POVEST IZ ŠKOFJELOŠKIH HRIBOV

„Kaj res misliš govoriti z očetom?“ je vprašal Janez.

„Seveda; pa še prav resno. Tudi meni je tega že dovolj!“ mu je pritrdil France.

„Prav hvaležen ti bom, France, ker vem, da jaz ne opravi ničesar, ti pa mogoče boš!“

„Poizkusil bom! Saj gre tudi za domačijo.“

„Le eno te lepo prosim, France; govori čimbolj mirno, če ne, bo oče takoj zdvijal!“

„Skušal bom z največjo mirnostjo. Če bi pa le sila se mu bomo morali pač ukliti.“

„Janez! France!“ je kmalu zaklicala Micka.

„H kosilu pojdit!“

Očeta je že prej poklicala.

Ko sta prišla Janez in France, je Hribar že sedel za mizo. Na mizi je stala velika skleda s s prijetno dišečimi žgancimi. Micka je postavila še skledo z zeljem. Tudi Janez in France sta sedla.

„Oče naš, kateri si v nebesih...“ je molila Micka. Janez in France sta ji odgovarjala, Hribar pa je naredil samo križ. Molil ni.

Ko so odmolili, so jedli in molčali. Molčali so vsi, tako, da se je slišalo samo rožljanje žlic.

Kosilo je bilo končano in odmolili so. Janez je tedaj vzel klobuk in odšel. Micka pa je pobrala skledi, vzela kunjico in pobrisala mizo. Nato je odšla v kuhinjo.

Ostala sta France in Hribar sama.

„Oče!“ se je končno le skorajžil France.

Hribar je sina samo pogledal in ni rekel nobene

„Oče, poslušajte!“ je poprosil France.

„Kaj je?“ je zagodel Hribar.

„Hudo je, oče! Domačija gre k vragu. Hribarjevina, včasih bogata domačija ponosnih Hribarjev, ni danes nič na boljšem bot bajta. — Nikar tako naprej oče. Vse bi šlo k vragu,“ je prosil France.

Hribarju ni bilo mar do takega razgovora.

„Kaj tebi to mar! Jaz sem gospodar in delam, kar hočem!“ je Hribar skoraj zarežal v Franceta. Ali France se ni dal ugnati.

„Tudi naša je Hribarjevina. Saj garamo vsi od zore do mraka: Janez, Micka in jaz,“ je poudarjal France. „Pa nič zato! Vse radi storimo, samo da bi domačija ostala vsaj tako, kot je sedaj. A lepo vas prosim, oče, doprinesite še vi svojo žrtev! Ne prosim vas samo jaz. Prosi vas Micka in Janez, prosijo vas njive, travniki, gozdovi. Ves grunt s to našo rodno hišo vred!“ se je razvnel France.

„Pusti me pri miru!“ je surovo odvrnil Hribar.

A France ni mogel odnehati, sedaj ko je že enkrat začel.

„Oče, ne bodite taki. Prav odkrito vam povem. Najbolj prav bi bilo, če bi prepisali domačijo na Janeza.“

„Kaj?“ je tedaj besno zarjul Hribar.

„Ne bilo bi vam prav nič hudega. Streho in vsega potrebnega bi imeli dovolj!“ je France prepričeval očeta.

„Kar molči mi o tem!“ je še bolj divje zavpil nato Hribar. Vstal je in stopil proti sinu z grozečo dvignjeno roko. „Zapomni si, ti in Janez; pa še ona ciganka Gabrova: Hribar ne bo dal domačije iz rok, dokler bo mihal samo z enim prstom! Zapomnite si še, da Hribarjev Janez ne bo nikdar imel one smrklje! To bo že znal preprečiti stari Hribar, ki ga hočete ogoljufati za domačijo in ga pogonati izpod njene strehe! Ne! Rajši vidim, da gre vse k vragu!“

Hribar je že tako vpil in se tako približal Francetu, da se je ta umaknil proti vrtom. Videl je, da ne opravi ničesar in molčal je. Hribar pa je vpil in razgrajal naprej.

„Domačijo naj izročim? Pa Janezu? Da mi

bo pripeljal ono ciganko, da bi gospodinjila na mojem? Nikdar! Rajši vse zapijem!“ Prav na dnu srca je stari trdno sklenil, da mora preprečiti za vsako ceno, tudi za ceno življenja, da bi se vzela Janez in Ančka.

Po dolgem času se je malo umiril, vzela s stene puško in odšel v gozd nad divjačino.

IX.

Tisto jutro po tem dogodku je Hribarjev Janez navsezgodaj vstal in se odpravil v Loko. Spoznal je, da mu oče nikdar ne bo dal posestva posebno zaradi Ančke. On pa rajši pusti zavoženo domačijo in si poišče dela v tovarni ter si ustanovi svoje ognjišče. Domačijo pa naj prevzame France.

Od domačih še nihče ni vstal, ker je bila ura šele pet. Hitel je mimo Gabrove hiše, kjer je ljubeče pogledal v Ančino okno.

„Le sladko spi, Ančka, in brez skrbi bodi. Jaz pa grem, da obema preskrbim varen in topel dom.“ Janez je tako na glas mislil. Ko je bil nekaj korakov od hiše, je prešerno zavriskal, da je kar odmevalo od Sv. Ožbalta.

Ni še minilo pol ure, že je hitel mimo Dobrave, kjer je zapazil požgan Dolinarjev kozolec.

„Sam Bog ve, kdo je tu stegnil svojo zločinsko roko?“ se je vprašal Janez, pri duši pa mu je bilo tako čudno težko in sam ni vedel, zakaj.

Pot ga je peljala mimo Dobrave skozi Puštal, mimo gradu in čez most preko Poljansčice. Stopal je po Grabnu navzgor in zavil k Otetu, kjer je malo pozajtrkoval in počakal osme ure. Odločil se je, da vpraša najprej v loški klobučarski tovarni.

Šel je dvakrat, trikrat od glavnih tovarniških vrat pa do mosta, a vedno se je spet vrnil pred vrata. Nerodno mu je bilo. Z gospodo ni bil navajen govoriti. — Končno pa se je le odločil. Snel je že v veži klobuk in stal neodločno pred tremi vrati. Potrkal je na ona, kjer je bila pritrjena tablica z napisom: Ravnatelj.

„Naprej!“ se je oglasilo od znotraj.